

РОЛЬ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Забезпечення сталого розвитку країни та гарантоване виконання соціальних зобов'язань перед громадянами – стратегічні цілі будь-якого уряду. Основою для макроекономічної стабільності та стійкого економічного розвитку є ефективна система державних фінансів.

З метою забезпечення стабільності бюджетної системи, а також фінансової безпеки та стійкого економічного зростання, в рамках реформування державного управління, як визначено у Стратегії реформування системи управління державними фінансами, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.02.2017 №142-р, передбачено побудову сучасної та ефективної системи управління державними фінансами, яка здатна надавати якісні державні послуги, ефективно акумулюючи ресурси та розподіляючи їх відповідно до пріоритетів розвитку держави у середньо- та довгостроковій перспективі [1]. Стратегією визначено, зокрема, такі основні завдання, як повноцінне впровадження стратегічного та середньострокового бюджетного планування, що забезпечить розподіл ресурсів відповідно до визначених пріоритетів держави, підвищення ефективності державних витратків шляхом проведення комплексного аналізу доцільності та ефективності витратків і зміни підходів до їх здійснення шляхом переходу від утримання установ до надання якісних державних послуг, підвищення рівня управлінської підзвітності та ефективності внутрішнього контролю і аудиту.

На сучасному етапі розвитку бюджетні установи функціонують в складних умовах недостатнього фінансування з бюджету держави, у зв'язку з чим повинні не тільки планувати, здійснювати та контролювати доходи та видатки бюджетних програм, але і управляти результатами їх виконання. Перед керівниками бюджетних установ постають задачі прогнозування, оцінки ризиків і створення ефективної системи управління.

Крім того, враховуючи зміни середовища, потреб та пріоритетів суспільства і держави, з метою впровадження нових технологічних досягнень з урахуванням програмних змін виникає необхідність постійного проведення оцінки внутрішнього контролю для приведення його у відповідність з потребами сьогодення.

Запровадивши в установі внутрішній аудит як інструмент із налагодження ефективної системи внутрішнього контролю, керівник отримує можливість забезпечити ефективне управління бюджетними коштами та підвищити якість і результативність виконання покладених на установу завдань у відповідності до сучасних тенденцій.

Дієвим засобом визначення рівня ефективності функціонування фінансово-бюджетного механізму і системи внутрішнього контролю установи в цілому є проведення аудиту ефективності, а тим більше в сучасних умовах – умовах реформування.

Для того, щоб впевнитись у такому твердженні, розглянемо визначення вітчизняного внутрішнього аудиту ефективності.

Так, відповідно до основного нормативно-правового документу, що регламентує діяльність внутрішнього аудиту в системі державних органів, – Стандартів внутрішнього аудиту, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 04.10.2011 №1247 зі змінами – саме аудит ефективності (на відміну від фінансового аудиту та аудиту відповідності) має на меті оцінку діяльності установи щодо ефективності функціонування системи внутрішнього контролю, ступеня виконання і досягнення цілей, визначених у стратегічних та річних планах, ефективності планування та виконання бюджетних програм та результатів їх виконання, якості надання адміністративних послуг та виконання контрольно-наглядових функцій, завдань визначених актами законодавства, а також ризиків, які негативно впливають на виконання функцій і завдань установи [2].

Порівнюючи сутність внутрішнього аудиту ефективності з іншими формами внутрішнього аудиту, на мою думку, основні його відмінності полягають у такому:

аудитори мають більш широке поле для дослідження, власних висновків та інтерпретацій;

критерії оцінки чітко не визначені, а аудитор працює та формує свою думку «знеособлено»;

докази є швидше переконувачими, ніж безпекаційними;

звіти мають більш дискусійний характер, а процес проведення аудиту – менш формалізований.

З першого погляду процес організації та проведення внутрішнього аудиту ефективності дещо подібний до організації та проведення фінансового аудиту або аудиту відповідності. Однак, аудит ефективності, на відміну від останніх, дозволяє отримати незалежну думку щодо рівня ефективності використання фінансових ресурсів при виконанні державних програм, виявлення чинників, які перешкоджають досягненню максимального результату та обґрунтування пропозицій щодо підвищення ефективності та результативності використання державних ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.02.2017 №142-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-p>.

2. Про затвердження Стандартів внутрішнього аудиту: Наказ Міністерства фінансів України № 1247 від 04.10.2011 р. (зі змінами) [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1219-11>.